

DECIZIE

27 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței
Judecători

Valeriu Doagă
Dumitru Mardari, Iuliana Oprea

judecând recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Moldcell” Societate pe Acțiuni, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Mixte „Moldcell” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Imperiu Denyell”, Marandici Evghenia cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2016, prin care a fost restituită cererea de apel ca depusă tardiv,

C O N S T A T Ă :

La data de 06.04.2015, reclamanta ÎM „Moldcell” SA s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Imperiu Denyell”, Marandici Evghenia, privind încasarea datoriei.

Prin dispozitivul hotărârii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 22.06.2015, acțiunea depusă de ÎM „Moldcell” SA împotriva SRL „Imperiu Denyell”, Marandici Evghenia, privind încasarea datoriei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Invocînd ilegalitatea acestei hotărâri, la 27.07.2015, peste termen, ÎM „Moldcell” SA a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 22.06.2015, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea depusă de reclamanta ÎM „Moldcell” SA să fie admisă integral.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2016, a fost restituită cererea de apel apelantului ÎM „Moldcell” SA, ca fiind depusă în afara termenului legal și nu a solicitat repunerea apelului în termen.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a indicat prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, menționînd că ÎM „Moldcell” SA, fără motive întemeiate, a declarat apel cu depășirea termenului legal de 30 de zile, care este un termen de decădere.

Considerînd ilegală încheierea instanței de apel, la 02 martie 2016, ÎM „Moldcell” SA a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2016, cu restituirea pricinii spre rejudecare.

În motivarea cererii de recurs recurentul a invocat că instanța de apel a emis o încheiere ilegală, neîntemeiată și pasibilă de a fi casată. Menționează recurentul ÎM „Moldcell” SA, că nu a omis termenului de atac cu apel de 30 zile, deoarece cererea de apel a fost trimisă prin Poșta Moldovei în termen.

Potrivit art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu criticile invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră recursul neîntemeiat și pasibil de a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să-l respingă și să mențină încheierea.

Încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei – motiv pentru care de către Colegiu este considerată legală și întemeiată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului, pornind de la următoarele.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Pornind de la prevederile normei de drept menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect a restituit cererea de apel apelantului ÎM „Moldcell” SA, or, acesta nu a depus cererea de apel în termenul legal de atac.

În conformitate cu art. 110 CPC, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) CPC, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Conform art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit art. 116 alin. 1-3 CPC, (1) Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. (2) Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen. (3) La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Colegiul constată că, instanța de fond a pronunțat dispozitivul hotărârii la 22 iunie 2015. Deci, ÎM „Moldcell” SA, urma să declare apel inclusiv pînă la 22 iulie 2015, termenul de declarare a apelului a început să curgă la data de 23 iunie 2015, ziua imediat următoare datei emiterii dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 22 iulie 2015, aceasta fiind ultima zi de depunere a apelului, însă cererea de apel a fost depusă de apelant la data de 27 iulie 2015 (f.d. 71), adică peste 35 de zile din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii. Mai mult, apelantul-recurent în

cererea de apel nu a motivat nerespectarea acestui termen și nici nu a solicitat repunerea apelului în termen.

Astfel, conchide instanța de recurs că, cererea de apel depusă de ÎM „Moldcell” SA la 27 iulie 2015 este depusă în afara termenului legal, deoarece la depunerea apelului nu s-a respectat termenul de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii. Mai mult ca atât, ÎM „Moldcell” SA în cererea de apel nu a solicitat repunerea în termen.

În asemenea circumstanțe de fapt și de drept Colegiul reține că, din perspectiva prevederilor art. 26 alin. (3) CPC, lipsa unei cereri expres a apelantului de repunere în termen este hotărâtoare pentru a dispune restituirea apelului ca fiind tardiv, or, instanța, din oficiu, nu este îndreptățită să invoce chestiunea de repunere în termen a apelului persoanei care nu a solicitat repunerea în termen. În acest sens instanța de recurs conchide că textul legal relevant este clar, previzibil și lipsit de elemente de obscuritate.

Concomitent, Colegiul menționează că conform recomandărilor Curții Supreme de Justiție, cererea de repunere în termen a instrumentului de atac, în orice caz, trebuie să fie exprimată din inițiativa persoanelor care contestă actul judecătoresc, or, repunerea în termen trebuie să fie solicitată de parte, instanța neputând, în lipsa unei dispoziții legale exprese, să o pronunțe din oficiu cu încălcarea principiului dreptului de dispoziție a părților, chiar și în ipoteza în care din ansamblul materialului probator administrat în dosar ar reieși că partea a fost împiedicată de un motiv justificat în a-și îndeplini actul de procedură în termen.

Instanța de recurs apreciază critic argumentul recurentului - potrivit căruia nu a omis termenului de atac cu apel de 30 zile, deoarece cererea de apel a fost trimisă prin Poșta Moldovei în termen, - or, această afirmație are un caracter declarativ, nefiind confirmată prin careva probe în modul corespunzător.

Sub aceste aspecte, Colegiul notează că, CtEDO în jurisprudența sa promovează cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*Van Harn versus Germany*, nr. 7557/03 din 11.09.2007).

În acest sens, Colegiul conchide că instanța de apel corect a apreciat începutul curgerii termenului de atac cu apel din ziua pronunțării dispozitivului, așa cum prevede art. 362 alin. (1) CPC și corect a restituit cererea de apel apelantului ÎM „Moldcell” SA, or, acesta nu a depus cererea de apel în termenul legal de atac și nici nu a solicitat repunerea în termen.

La caz, Colegiul notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice. În hotărârea CEDO pronunțată în cauza *Ponomaryov vs Ucraina* (3 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru

motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrînge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că revine în primul rînd instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărîrii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele *Ceachir vs Moldova*, *Popov vs Moldova* și *Melnic vs Moldova*, în care s-a menționat că prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamanților la un proces echitabil.

În acest context, argumentele invocate de ÎM „Moldcell” SA nu se încadrează în temeiurile de casare a încheierii recurate.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată netemeinicia motivelor invocate de către recurent în cererea de recurs.

Ținînd cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a) CPC al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Moldcell” Societate pe Acțiuni.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2016, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Mixte „Moldcell” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Imperiu Denyell”, Marandici Evghenia cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Valeriu Doagă

Judecători

Dumitru Mardari

Iuliana Oprea